

ג. פעילות המשק מול חו"ל

במהלך שנת 2025 חלה עלייה ניכרת בהיקפי ההשקעות נטו של תושבי חוץ במשק¹ ושל תושבי ישראל בחו"ל בהשוואה לשנת 2024. יתרת ההתחייבויות של המשק כלפי חו"ל² עלתה בשנת 2025 בהיקף של כ-97 מיליארד דולר, גבוה משמעותית מהמוצע השנתי בעשר השנים האחרונות (30 מיליארד דולר).

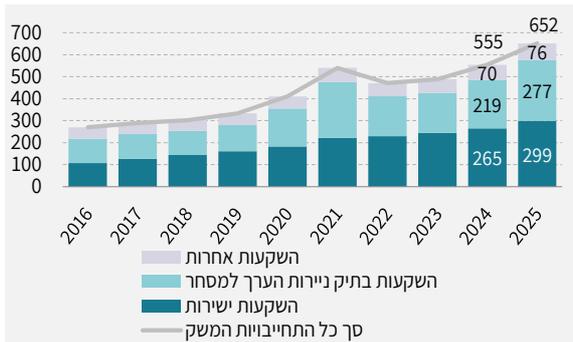
הגידול בהשקעות של תושבי החוץ ניכר השנה הן בהשקעות הישירות והן בהשקעות בתיק ניירות ערך למסחר – בעיקר באגרות החוב. גם לעלייה במחירי ניירות הערך בארץ ובחו"ל הייתה השפעה משמעותית על הגידול ביתרת ההשקעות.

במקביל, יתרת הנכסים של המשק בחו"ל³ עלתה בהיקף של כ-100 מיליארד דולר, גבוה יותר מהמוצע השנתי בעשר השנים האחרונות (47 מיליארד דולר). בעיקר בלטו השקעותיהם של משקי הבית (כולל קרנות נאמנות) בתיק ניירות הערך למסחר.

העלייה הגדולה יותר בשווי יתרת הנכסים של המשק מאשר העלייה בשווי יתרת ההתחייבויות, תרמה לגידול בעודף הנכסים על ההתחייבויות של המשק.

1. התחייבויות המשק לחו"ל - השקעות תושבי חוץ במשק

איור ג'-1: יתרת ההתחייבויות של המשק לחו"ל, לפי סוג השקעה
במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

בשנת 2025 נרשמה עלייה ביתרת ההתחייבויות של המשק לחו"ל, ששיקפה גידול ניכר בהיקף ההשקעות של תושבי חוץ במשק ועלייה במחירי המניות הישראליות בארץ ובחו"ל

יתרת ההתחייבויות של המשק לחו"ל עלתה במהלך שנת 2025 בכ-97 מיליארד דולר (18%) עד לרמה של 652 מיליארד דולר בסוף השנה. זאת, בהמשך לעלייה מתונה יותר ביתרה זו בשנת 2024.

*פילוח שינויי היתרה בכל קטגוריית השקעה לפי מרכיבים ניתן לראות בלוח מצבת הנכסים וההתחייבויות של המשק מול חו"ל בסוף הפרק

איור ג'-2: הגורמים לשינוי ביתרת ההתחייבויות של המשק לחו"ל
במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

ההשקעות נטו של תושבי חוץ במשק והעליות במחירי ניירות הערך הישראליים שמוחזקים על ידי תושבי חוץ הם הגורמים העיקריים לשינוי ביתרת ההתחייבויות

במהלך שנת 2025 נרשמו השקעות נטו בהיקף של כ-39 מיליארד דולר (7%), גבוה משמעותית בהשוואה להשקעות נטו אשתקד (כ-25 מיליארד דולר).

בנוסף, עלויות במחירי ניירות הערך הישראליים שמוחזקים על ידי תושבי חוץ, בפרט אלה הנסחרים בבורסת תל אביב, תרמו לעלייה ביתרת ההתחייבויות בהיקף של כ-40 מיליארד דולרים (7%).

¹ להגדרות של המונחים השונים בפרק נא לעיין במילון המושגים בסוף הפרק

² השקעות של תושבי חוץ בישראל

³ השקעות של תושבי ישראל בחו"ל

איור ג'3: השקעות נטו של תושבי חוץ בישראל, לפי סוג השקעה
במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל

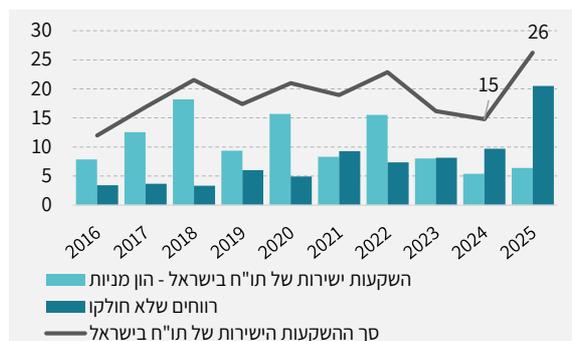
העלייה בהיקף ההשקעות נטו של תושבי חוץ בישראל נבעה בעיקר מעלייה בהיקף השקעות ישירות נטו

תושבי חוץ השקיעו נטו השנה כ-39 מיליארד דולר בישראל, מרביתם בהשקעות ישירות.

בנוסף, תושבי חוץ השקיעו בניירות ערך ישראלים למסחר כ-11 מיליארד דולר, בהמשך להשקעות נטו של כ-2 מיליארד דולר בשנת 2024.

כמו כן, נרשם גידול בהשקעות האחרות נטו בהיקף של כ-2 מיליארד דולר.

איור ג'4: השקעות ישירות בהון של תושבי חוץ בחברות ישראליות, לפי סוג השקעה
במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל

מרבית העלייה בהיקף ההשקעות הישירות נרשמה במרכיב הרווחים שנצברו להשקעה מחדש, שגדלו משמעותית השנה

תושבי חוץ השקיעו במהלך שנת 2025, השקעות ישירות בישראל בהיקף של כ-26 מיליארד דולר, מרביתן רווחים שנצברו להשקעה מחדש.

היקף הרווחים שנצברו להשקעה מחדש עמד השנה על כ-20 מיליארד דולר, גבוה משמעותית מהמוצע ב-10 שנים האחרונות שעמד על כ-6 מיליארדים. רווחים אלה מרוכזים בעיקר בחברות טכנולוגיה עילית⁴.

היקף ההשקעות החדשות בהון עמד השנה על כ-6 מיליארדי דולרים, גבוה במעט מהיקפן בשנה הקודמת.

איור ג'5: השקעות של תושבי חוץ בתיק ניירות ערך למסחר, לפי מכשיר
במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל

גידול משמעותי נרשם השנה גם בהיקף ההשקעות של תושבי חוץ בתיק ניירות הערך הישראלים למסחר, בעיקר באפיק אגרות החוב

במהלך השנה תושבי חוץ השקיעו נטו במניות כ-5 מיליארד דולר, בהמשך להשקעות נטו דומות בשנה הקודמת.

במקביל, תושבי חוץ השקיעו נטו באג"ח בהיקף של כ-6 מיליארד דולר, בניגוד למימושים נטו בשנה הקודמת.

⁴ להרחבה ניתן לעיין במבט מקרוב בסוף פרק זה.

איור ג' 6: השקעות של תושבי חוץ בתיק ניירות ערך למסחר, לפי מקום סחירות
מיליארדי דולרים

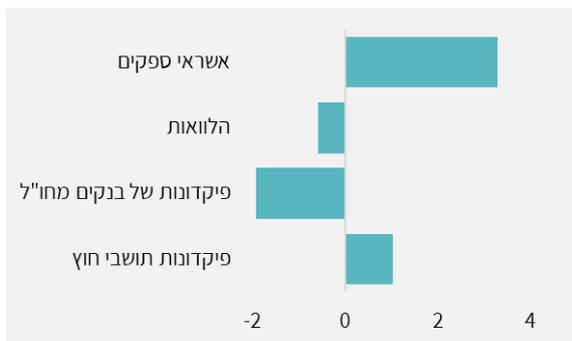
המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

תושבי חוץ השקיעו נטו בניירות ערך למסחר בישראל בשנת 2025 בהיקף גבוה מהיקף השקעותיהם בניירות ערך ישראלים הנסחרים בחו"ל

במחצית הראשונה של השנה תושבי חוץ השקיעו נטו בניירות ערך הן למסחר בישראל והן למסחר בחו"ל.

מנגד, במחצית השנייה של השנה נרשמו השקעות בניירות ערך למסחר בישראל שקוזזו כמעט במלואן על ידי מימושים בניירות ערך ישראלים הנסחרים בחו"ל.

איור ג' 7: השקעות אחרות של תושבי חוץ במשק, לפי מכשיר
במיליארדי דולרים, 2025

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

גידול באשראי ספקים הוא הגורם העיקרי לגידול בהשקעות האחרות של תושבי חוץ במשק

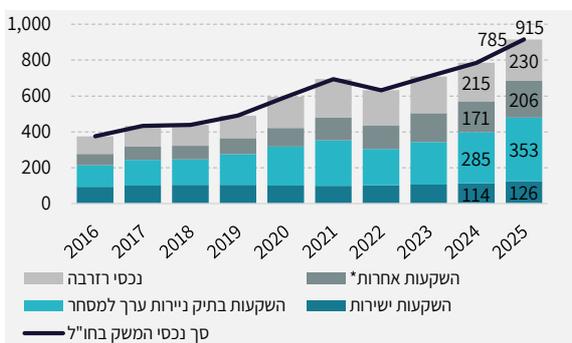
במהלך שנת 2025, נרשמה עליה באשראי ספקים בהיקף של כ-3 מיליארד דולר.

במקביל, תושבי חוץ (כולל בנקים זרים) משכו נטו מפיקדונות בישראל בהיקף של כ-1 מיליארד דולר.

בנוסף, נרשמו פירעונות הלוואות מתושבי חוץ בהיקף זניח.

2. נכסי המשק בחו"ל - השקעות תושבי ישראל בחו"ל

איור ג' 8: יתרת הנכסים של המשק בחו"ל
במיליארדי דולרים

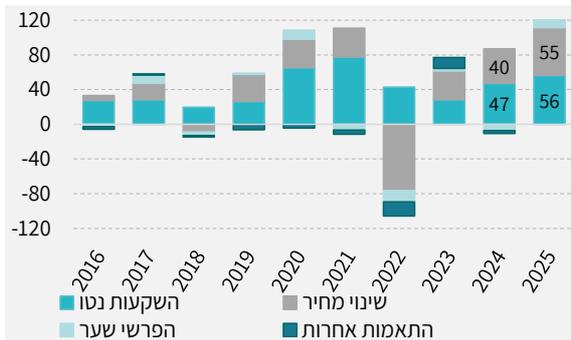
המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.
* יתרת ההשקעות האחרות כוללת את יתרת המכשירים הנגזרים

יתרת הנכסים של המשק בחו"ל עלתה בשנת 2025 בהמשך לעלייה שנרשמה בשנת 2024. העלייה נרשמה בעיקר ביתרת תיק ההשקעות בניירות הערך למסחר

יתרת הנכסים של המשק בחו"ל עלתה בכ-130 מיליארד דולר (17%) ועמדה בסוף השנה על 915 מיליארד דולר. העלייה ביתרת הנכסים נבעה בעיקר מעלייה ביתרת תיק ההשקעות בניירות הערך למסחר בהיקף של כ-68 מיליארד דולר (24%), מעלייה ביתרת ההשקעות האחרות בהיקף של כ-35 מיליארד דולר (17%) ומעלייה ביתרת נכסי הרזרבה בהיקף של כ-15 מיליארד דולר (7%).

*פילוח שינויי היתרה בכל קטגוריית השקעה לפי מרכיבים ניתן לראות בלוח מצבת הנכסים וההתחייבויות של המשק מול חו"ל בסוף הפרק

איור ג'-9: הגורמים לשינוי ביתרת הנכסים של המשק בחו"ל
במיליארדי דולרים

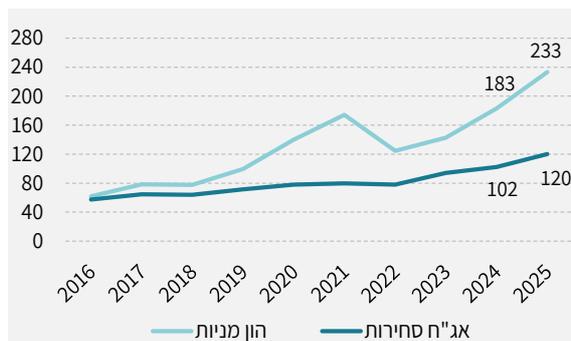
המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

לעלייה ביתרת הנכסים תרמו השקעות נטו של תושבי ישראל בחו"ל, ועלייה במחירים של ניירות ערך זרים למסחר המוחזקים על ידי תושבי ישראל

במהלך שנת 2025 נרשמו השקעות נטו בהיקף של כ-56 מיליארד דולר (7%), גבוה מההשקעה נטו בשנה הקודמת.

בנוסף, עליות במחירי ניירות הערך הזרים שמוחזקים על ידי תושבי ישראל תרמו לעלייה ביתרת הנכסים בהיקף של כ-55 מיליארד דולר (7%).

איור ג'-10: יתרת ההשקעות בתיק ניירות הערך למסחר של תושבי ישראל בחו"ל, לפי מכשירים
במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

עיקר העלייה ביתרת ההשקעות של תושבי ישראל נובעת מעלייה בשווי תיק ניירות הערך למסחר בחו"ל- שילוב של השקעות נטו ועליות במחירי המניות בשוק ההון בעולם

יתרת ההחזקות של תושבי ישראל במניות זרות עלתה במהלך השנה בכ-50 מיליארד דולר (27%), על רקע עליות בהיקף של כ-32 מיליארד דולר (17%) במחירי המניות והשקעות נטו בהיקף של כ-16 מיליארדי דולרים (9%).

במקביל נרשמה עלייה ביתרת ההחזקות של תושבי ישראל באג"ח זרות בהיקף של כ-18 מיליארד דולר (17%), בעיקר כתוצאה מהשקעות נטו בהיקף של כ-8 מיליארד דולר (8%) ומעלייה במחירי אגרות החוב למסחר בהיקף של כ-7 מיליארד דולר (7%).

איור ג'-11: השקעות במניות בתיק ניירות הערך למסחר של תושבי ישראל בחו"ל, לפי מגזר
במיליארדי דולרים

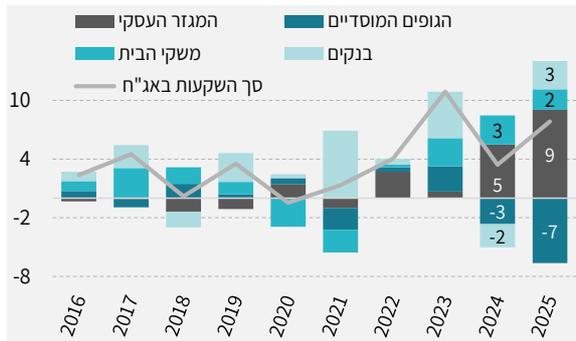
המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

תושבי ישראל המשיכו גם השנה להשקיע נטו במניות זרות, בהמשך להשקעות נטו בשנת 2024

במהלך השנה נרשמו השקעות נטו גבוהות במניות זרות, בדומה לשנה הקודמת. עיקר ההשקעות בוצעו על ידי הגופים המוסדיים ומשקי הבית, בדומה לשנה שעברה.

הגופים המוסדיים השקיעו נטו כ-7 מיליארד דולר ומשקי הבית השקיעו נטו בהיקף של כ-6 מיליארד דולר.

איור ג'12: השקעות באג"ח בתיק ניירות הערך למסחר של תושבי ישראל בחו"ל, לפי מגזר במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

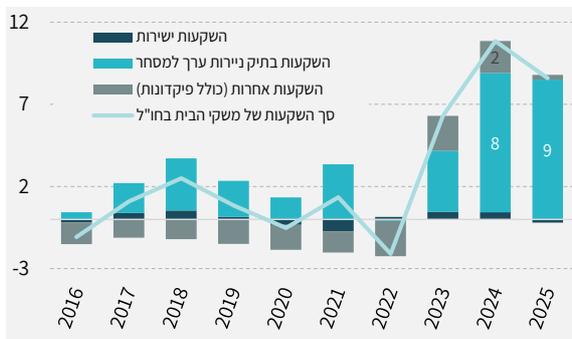
היקף ההשקעות של תושבי ישראל באג"ח זרות בשנת 2025 היה גבוה מהיקף השקעתם בשנה הקודמת

עיקר ההשקעות באג"ח זרות בוצעו על ידי המגזר העסקי שהשקיע נטו כ-9 מיליארד דולר והבנקים שהשקיעו נטו כ-3 מיליארד דולר.

בנוסף משקי הבית השקיעו נטו בהיקף של כ-2 מיליארד דולר.

השקעות אלה קוזזו חלקית ע"י מימושים נטו של הגופים המוסדיים בהיקף של כ-7 מיליארד דולר.

איור ג'13: פעילות משקי בית* מול חו"ל במיליארדי דולרים

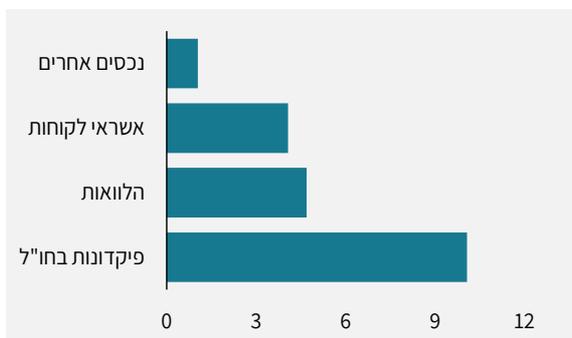
המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל. *כולל קרנות נאמנות

משקי הבית בלטו בהשקעותיהם נטו בתיק ני"ע למסחר והגדילו משמעותית את היקף פעילותם במהלך השנתיים האחרונות

ההשקעות נטו של משקי הבית (כולל קרנות נאמנות) נרשמו בכל סוגי ההשקעות ובעיקר בתיק ניירות הערך למסחר בהיקף של כ-9 מיליארד דולר, המשקף גידול משמעותי בהשוואה לממוצע ההשקעות השנתי בניירות ערך למסחר ב-10 השנים האחרונות (2.7 מיליארד דולר).

פירוט נוסף על הפעילות של משקי הבית בחו"ל ניתן למצוא בעבודה "מאפייני הפעילות של משקי הבית בניירות ערך בחו"ל" בפרק העבודות במבט הסטטיסטי לשנת 2025.

איור ג'14: השקעות אחרות נטו של תושבי ישראל בחו"ל לפי מכשירים במיליארדי דולרים, 2025

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

בשנת 2025 נרשמו השקעות אחרות נטו, בעיקר כתוצאה מהפקדות נטו בפיקדונות בחו"ל

בשנת 2025 נרשמו השקעות אחרות של תושבי ישראל בהיקף של כ-20 מיליארד דולר.

עיקר ההשקעות נרשמו בפיקדונות של תושבי ישראל בהיקף של כ-10 מיליארד דולר. מרבית ההפקדות נטו בוצעו על ידי הממשלה והבנקים.

בנוסף, תושבי ישראל נתנו הלוואות נטו לתושבי חוץ בהיקף של כ-5 מיליארד דולר.

במקביל, נרשמה עלייה באשראי לקוחות בהיקף של כ-4 מיליארד דולר.

איור ג'-15: השקעות ישירות בהון של תושבי ישראל בחו"ל, לפי סוג השקעה במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

היקף ההשקעות הישירות של תושבי ישראל בחו"ל היה גבוה בשנת 2025 מהיקף ההשקעות הישירות אשתדק

ההשקעות הישירות של תושבי ישראל בחו"ל הסתכמו השנה בכ-14 מיליארד דולר, גידול של כ-4 מיליארד דולר בהשוואה לשנה הקודמת.

היקף הלוואות בעלים השנה הסתכם בכ-6 מיליארד דולר, עלייה בהשוואה לשנה הקודמת (3 מיליארד דולר).

היקף הרווחים שנצברו להשקעה מחדש עמד השנה על כ-6 מיליארד דולר, היקף גבוה משנה קודמת.

איור ג'-16: יתרת רזרבות המט"ח של המשק במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

יתרת רזרבות המט"ח של המשק עלתה בשנת 2025 בכ-15 מיליארד דולר (7%) ועמדה בסוף השנה על כ-230 מיליארד דולר

מקור העלייה ביתרת רזרבות המט"ח של המשק הוא בעלויות מחירים של כ-9 מיליארד דולר (4%) כתוצאה מעלויות במדדי מניות בחו"ל.

בנוסף, היחלשות הדולר אל מול מטבעות האחרים בעולם תרמה לגידול של כ-8 מיליארד דולר (4%).

החוב החיצוני ברוטו

איור ג'-17: יתרת החוב החיצוני ברוטו ויחס החוב החיצוני לתוצר של המשק במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

יחס החוב החיצוני ברוטו⁵ לתוצר ירד במהלך 2025, כתוצאה משילוב של עלייה גדולה יותר בתוצר מאשר עלייה בחוב החיצוני ברוטו של המשק

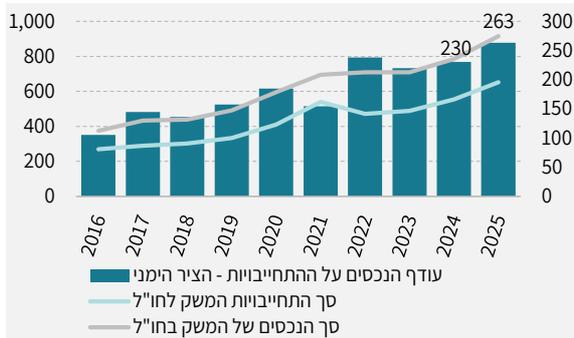
יתרת החוב החיצוני ברוטו עלתה בשנת 2025 בכ-18 מיליארד דולר (12%). במקביל, חלה עלייה של כ-12.7% בתוצר במונחי דולר.

התפתחויות אלו תרמו לירידה של כ-0.2 נקודת האחוז ביחס החוב החיצוני ברוטו לתוצר שעמד בסוף השנה על כ-27%.

⁵ יתרת ההתחייבויות במכשירי חוב בלבד. לפירוט נוסף של הגדרות, הסברים וחישובים בנושא החוב החיצוני, ראו ב"רשימת המונחים המרכזיים" בסוף הפרק.

3. עודף הנכסים על ההתחייבויות

איור ג'-18: עודף הנכסים (+) על ההתחייבויות של המשק מול חו"ל
במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

עודף הנכסים על ההתחייבויות של המשק מול חו"ל המשיך להתרחב במהלך שנת 2025

העלייה בשווי יתרת הנכסים של המשק (130 מיליארד דולר) בהיקף גדול יותר מהעלייה בשווי יתרת ההתחייבויות (97 מיליארד דולר), תרמה לעלייה בעודף הנכסים על ההתחייבויות של המשק מול חו"ל בכ-33 מיליארד דולר (14%) עודף אשר עמד בסוף השנה על כ-263 מיליארד דולר.

החוב החיצוני נטו

איור ג'-19: עודף הנכסים על ההתחייבויות במכשירי חוב בלבד (החוב החיצוני נטו השלילי)
במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

עודף הנכסים על ההתחייבויות של המשק במכשירי חוב (החוב החיצוני השלילי⁶) עלה בשנת 2025

יתרת הנכסים במכשירי חוב עלתה בשנת 2025 ב-59 מיליארד דולר (כ-14%), ובמקביל יתרת ההתחייבויות במכשירי חוב עלתה בכ-18 מיליארד דולר (12%). לפיכך עודף הנכסים על ההתחייבויות של המשק מול חו"ל במכשירי חוב בלבד (החוב החיצוני נטו השלילי) עלה בכ-42 מיליארד דולר (14%) - המשק מלווה לחו"ל כ-331 מיליארד דולר.

⁶ בישראל מדובר בעודף נכסים על התחייבויות ולכן זהו חוב חיצוני נטו שלילי. ראו הסבר ב"רשימת המונחים המרכזיים" בסוף הפרק.

מבט מקרוב

רווחים שלא חולקו מהשקעות ישירות של תושבי חוץ בישראל ושל תושבי ישראל בחו"ל

רווחים שלא חולקו (לאחר הפחתת דיבידנד שהוכרז) הם רווחים שנצברו מהשקעות ישירות בהון (חלקו של המשקיע הישיר ברווחים הצבורים בתאגיד המושקע, לפי אחוז ההשקעות שלו בהון התאגיד) שטרם חולקו למשקיעים ושנתרו בתאגיד. לפי ההגדרות הבינלאומיות, הרווחים הצבורים נרשמים כמשיכה על ידי המשקיעים והשקעה מחדש בתאגיד, ולכן כלולים בהשקעות הישירות בהון. רווחים צבורים מחושבים רק על השקעות ישירות במכשירי הון ובקרנות השקעה (ולא על השקעות פיננסיות).

משקלם של הרווחים שלא חולקו מסך זרמי ההשקעות של תושבי חוץ בישראל עלה משמעותית והגיע לרמה של כ-50% בשנת 2025. משקלם של הרווחים שלא חולקו מהשקעות ישירות של תושבי ישראל בחו"ל נותר יציב ועמד על כ-25% בסוף דצמבר.

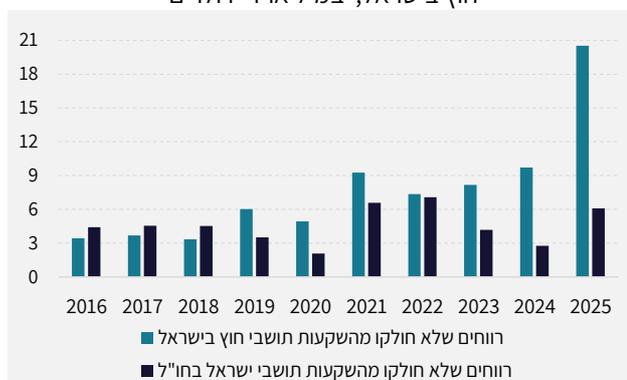
בשנים האחרונות חלה עלייה בהיקף הרווחים שלא חולקו מהשקעות ישירות של תושבי חוץ בישראל. במקביל, היקף הרווחים שלא חולקו מהשקעות ישירות של תושבי ישראל בחו"ל נותר יציב לאורך השנים.

איור ג'-21: משקל הרווחים שלא חולקו מסך זרמי ההשקעות, אחוזים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

איור ג'-20: רווחים שלא חולקו של תושבי ישראל בחו"ל ותושבי חוץ בישראל, במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

היקף הרווחים שלא חולקו מהשקעות ישירות של תושבי ישראל בחו"ל ב-10 השנים האחרונות נותר יציב, למעט ירידה בשנת 2024. בשנת 2024 נרשמה ירידה בהיקף הרווחים בענף "ייצור תרופות קונבנציונליות" אך הוא ממשיך להיות הענף הדומיננטי.

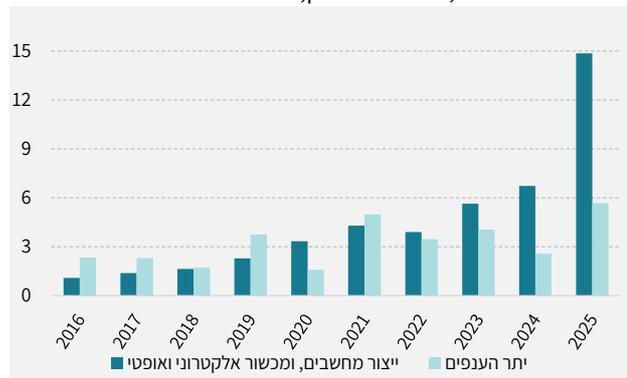
ב-10 השנים האחרונות חלה עלייה בהיקף הרווחים שלא חולקו בענף "ייצור מחשבים, ומכשור אלקטרוני ואופטי". ענף זה מהווה חלק ניכר מסך הרווחים שלא חולקו של תושבי חוץ בישראל.

איור ג'-23: רווחים שלא חולקו מהשקעות ישירות של תושבי ישראל בחו"ל, לפי ענפי משק, במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

איור ג'-22: רווחים שלא חולקו מהשקעות ישירות של תושבי חוץ בישראל, לפי ענפי משק, במיליארדי דולרים

המקור: נתוני ועיבודי בנק ישראל.

מצבת הנכסים וההתחייבויות של המשק מול חו"ל

היתרה לסוף שנת 2025	הפרשי שער והתאמות אחרות	השינוי במחירים	התנועות	היתרה לסוף שנת 2024	נתונים במיליארדי דולרים
914,894	18,469	54,934	56,420	785,075	נכסי המשק
496,267	13,584	15,862	29,978	436,844	מזה: מכשירי חוב*
126,365	-2,048	253	14,468	113,695	השקעות ישירות בחו"ל
96,189	-2,048	253	8,890	89,097	מזה: הון מניות ומקרקעין
30,176	0	0	5,578	24,598	הלוואות בעלים
353,376	6,270	38,240	23,469	285,396	השקעות בתיק ניירות הערך למסחר
233,297	2,797	31,677	15,637	183,188	מזה: הון מניות
120,079	3,474	6,563	7,833	102,208	אג"ח
204,071	2,881	7,561	19,884	173,748	השקעות אחרות בחו"ל
41,058	213	-264	10,070	31,041	מזה: פקדונות תושבי ישראל (כולל בנקים)
44,458	1,247	683	4,693	37,834	הלוואות
30,988	323	0	4,074	26,592	אשראי לקוחות
87,567	1,098	7,142	1,047	78,280	נכסים אחרים
229,508	8,327	8,880	-2,269	214,570	נכסי רזרבה
1,574	3,040	0	868	-2,333	מכשירים נגזרים
651,659	18,307	39,773	38,979	554,601	התחייבויות המשק
164,981	10,760	0	6,933	147,289	מזה: מכשירי חוב
298,654	-108	7,199	26,223	265,340	השקעות ישירות
288,204	-60	7,199	26,912	254,153	מזה: הון מניות ומקרקעין
10,450	-48	0	-690	11,187	הלוואות בעלים
276,824	14,266	32,574	10,936	219,049	השקעות בתיק ניירות הערך למסחר
198,473	7,607	32,574	5,134	153,158	מזה: הון מניות
78,350	6,659	0	5,802	65,890	אג"ח
76,181	4,149	0	1,820	70,212	השקעות אחרות
29,498	3,835	0	-890	26,552	מזה: פקדונות תושבי חוץ ובנקים מחו"ל
20,810	487	0	-578	20,901	הלוואות
25,873	-173	0	3,288	22,759	אשראי ספקים
-263,236	-163	-15,161	-17,441	-230,475	ההתחייבויות נטו**
-331,285	-2,824	-15,862	-23,045	-289,554	מזה: מכשירי חוב נטו

מקורות הנתונים ומונחים מרכזיים

החטיבה למידע ולסטטיסטיקה בבנק ישראל מנהלת מערכת מידע על פעילותו של המשק מול חו"ל, שאוספת נתונים ממקורות שונים. רוב נתוני פעילותו של המשק מול חו"ל מתקבלים על פי צו של בנק ישראל, מדיווחים ישירים⁷ של תאגידים ושל יחידים לבנק ישראל (ראו: "מידע בעניין התפתחויות בשוק מטבע החוץ בישראל", התש"ע-2010). החייבים בדיווח הם כל תושב ישראל ששווי יתרת השקעתו הישירה בתאגידים זרים הוא 20 מיליון דולר או יותר וכל תאגיד שרשום בישראל שיש לו בעלי עניין תושבי חוץ ששווי יתרת השקעתם הישירה בו הוא 40 מיליון דולר או יותר. כמו כן חלה חובת הדיווח גם על תאגידים ויחידים ששווי יתרת הנכסים הפיננסיים שלהם בחו"ל הוא 20 מיליון דולר או יותר. נתונים נוספים שמשמשים במדידת פעילות המשק מול חו"ל מתקבלים מדיווחים של אגף החשבונות בבנק ישראל, ממשרד האוצר, מהרשות לניירות ערך, מהגופים המוסדיים ומהבנקים המקומיים. החטיבה עורכת אומדנים ועיבודים לנתונים שמתקבלים מהמקורות השונים.

השקעה ישירה⁸

השקעות ישירות כוללות השקעות בהון והלוואות בעלים. השקעה ישירה בהון היא השקעה של תושבי חוץ בהון של תאגיד תושב ישראל או השקעה של תושב ישראל בהון של תאגיד חוץ, כשהמשקיע מחזיק מניות בשיעור גבוה מ-10% מהון המניות הנפרע של התאגיד (סחיר ולא סחיר) ונחשב לבעל עניין בו. השקעה ישירה בהון כוללת רכישת מניות, רווחים צבורים (ראו הסבר בהמשך) והשקעות בנדל"ן. **רווחים צבורים** (לאחר הפחתת דיווידנד שהוכרז) הם רווחים שנצברים מהשקעות ישירות בהון (חלקו של המשקיע הישיר ברווחים הצבורים בתאגיד המושקע, לפי אחוז ההשקעות שלו בהון התאגיד) שטרם חולקו למשקיעים ושנותרו בתאגיד. הרווחים הצבורים נחשבים כאילו נמשכו על ידי המשקיעים ושהושקעו מחדש בתאגיד ולכן כלולים בהשקעות הישירות בהון. רווחים צבורים מחושבים רק על השקעות ישירות במכשירי הון ובקרנות השקעה (ולא על השקעות פיננסיות). הלוואות בעלים היא אשראי שניתן לתאגיד על ידי בעל עניין בתאגיד. **השקעה ישירה חדשה בהון** היא השקעה חדשה בהון התאגיד המושקע (ללא רווחים צבורים) כך שהמשקיע בתום ההשקעה מחזיק במניות התאגיד בשיעור של 10% ויותר.

השקעה בתיק ניירות הערך למסחר

עסקות בין תושבי ישראל לתושבי חוץ שקשורות למכשירי חוב (כולל אג"ח ממשלתיות) או למניות של תאגיד ששיעור האחזקה בו קטן מ-10% מהון התאגיד, למעט השקעה שכלולה בנכסי זרבה ושניתנים להעברה (Negotiable). קטגוריה זו משקפת פעילות בבורסה הישראלית או בבורסה בחו"ל.

השקעות ישירות והשקעות בתיק ניירות הערך למסחר הן חלק מתנועות ההון בין ישראל לעולם, שנרשמות בחשבון הפיננסי של מאזן התשלומים של ישראל. ההבחנה בין השקעה ישירה להשקעה בתיק ניירות הערך למסחר משקפת את ההבדל במניע ובמטרה של המשקיע. השקעה ישירה משקפת בדרך כלל גלובליזציה בפעילות הריאלית, כלומר פיזור גיאוגרפי של תהליכי פיתוח, ייצור ושיווק של סחורות ושל שירותים והקמת תאגידים רב-לאומיים. לעומת זאת, השקעה בתיק ניירות הערך למסחר משקפת בדרך כלל גלובליזציה בפעילות הפיננסית – ניהול תיק ניירות הערך תוך פיזור גיאוגרפי, בניסיון לשפר את יחס התשואה לסיכון בתיק כולו. זרמי ההשקעות הישירות וההשקעות בתיק ניירות הערך למסחר של תושבי חוץ במשק הישראלי יוצרים התחייבויות של המשק כלפי חו"ל, ואילו זרמי ההשקעות הישירות וההשקעות בתיק ניירות הערך למסחר של תושבי ישראל בחו"ל יוצרים נכסים של המשק מול חו"ל.

השקעות אחרות

השקעות של תושבי ישראל בחו"ל או של תושבי חוץ בישראל במכשירים פיננסיים שלא נכללים באפיקי ההשקעה האחרים הם: פקדונות, הלוואות פיננסיות (שאינן הלוואות בעלים או אג"ח) ואשראי מסחרי. השקעות אחרות של תושבי ישראל בחו"ל כוללות גם השקעות בנכסים אחרים (קרנות השקעה, מניות לא-סחירות [השקעה מתחת ל-10% מהון המניות של החברה שמושקעת], קרנות נאמנות וכו').

נכסי זרבה

⁷ למידע נוסף בנושא טפסי הדיווח לבנק ישראל:

<http://www.boi.org.il/he/DataAndStatistics/Pages/ReportingForms.aspx>

⁸ לפירוט נוסף של הגדרות, הסברים וחישובים, ראו את "מדידת ההשקעות הישירות כחלק ממצבת הנכסים וההתחייבויות של המשק מול חו"ל" בחלק השני של הפרסום "מבט סטטיסטי" לשנת 2016.

יתרות מטבע החוץ של הבנק המרכזי, עתודות הזהב של המדינה, רזרבות SDR (Special Drawing Rights) בארגונים בין-לאומיים כגון קרן המטבע הבין-לאומית. המקורות ליתרות המט"ח עשויים להיות רכישות מט"ח, עסקות החלף במט"ח, העברות ממשלה (הפקדות במט"ח של הממשלה בבנק ישראל) או העברות של בנקים מסחריים (הפקדות במט"ח של הבנקים בבנק ישראל).

התאמות אחרות

שינויים ביתרות שלא נבעו מתנועות נטו, שינויי מחירים והפרשי שער כגון שערוכים בחברות לא-סחירות, שינויי תושבות, שינויי סחירות ופערים סטטיסטיים לא מוסברים.

מכשירי הון

השקעות ישירות ופיננסיות במניות, לרבות Drawing Rights (DR).

מכשירי חוב

התחייבות חוזית לתשלום קרן או ריבית בעתיד כולל: הלוואות בעלים, הלוואות ואשראי פיננסי, אגרות חוב, פקדונות, אשראי מסחרי ונכסי רזרבה.

חוב חיצוני ברוטו (Gross External Debt)

סך כל ההתחייבויות של המשק כלפי חו"ל במכשירי חוב במטבע חוץ ובמטבע ישראלי.

חוב חיצוני נטו (Net External Debt)

עודף ההתחייבויות על הנכסים במכשירי חוב בלבד. החוב החיצוני נטו מחושב כחוב חיצוני ברוטו בניכוי נכסי תושבי ישראל בחו"ל במכשירי החוב.

יחס חוב חיצוני ברוטו לתוצר

יחס החוב החיצוני ברוטו לתוצר מחושב כחוב החיצוני חלקי התוצר במונחי דולר. התוצר במונחי דולר מחושב לפי חלוקת התוצר במונחי שקל בשער החליפין הממוצע בתקופה.